

MØTEINNKALLING

Fylkeseldrerådet i Vest-Agder

Dato: 02.12.2013 kl. 10:00
Sted: Fylkesutvalgssalen, fylkeshuset
Arkivsak: 13/00007

Mulige forfall meldes snarest til marion.erichsen@vaf.no eller pr. telefon: 38074735/41620003

Representanter som mener seg inhabile i en sak, bes også melde fra på forhånd

Vararepresentanter møter etter særskilt innkalling

Kl. 10.00:

Før møtet starter har fylkeseldrerådet invitert fylkesrådmann Terje Damman og fylkesrådmann Kristin Tofte Andresen, til dialog på hvorfor det er så lite saker fylkeseldrerådet blir involvert i.

Lyttevennkoordinator Tor Peersen vil orientere kort om sitt møte i Sogn- og Fjordane.

Kl. 12.00:

Økonomisjef Lise Solgaard vil orientere om Årsbudsjett 2014 og økonomiplan 2014-2018.

SAKSKART			Side
Godkjenning av protokoll			
Behandling av utvalgssak			
13/13	13/05898-1	Strategi og handingsprogram for universell utforming på samferdselsområdet 2010 - 2013 - statusrapportering	4
14/13	13/02259-39	Årsbudsjett 2014	8
15/13	13/02259-40	Økonomiplan 2014-2018	17
16/13	11/00967-67	Transporttjenesten for funksjonshemmede - evaluering av reglementet	24

17/13	13/02734-8	Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (LIM-planen) - fastsetting av planprogram	32
Referatsaker			
53/13	13/01642-20	Årsmelding 2012 - Audnedal råd for eldre og funksjonshemmede	
54/13	13/00006-8	Møteprotokoll Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder 15.10.2013	
55/13	13/01220-45	Protokoll - Lyngdal eldreråd 16.10.2013	
56/13	13/01220-46	Referat fra eldrerådets møte 16.10.2013	
57/13	11/00967-65	Referat fra møte i drøftingsrådet 10.10.2013	
58/13	11/00967-68	Referat fra møte i drøftingsrådet 06.11.2013	
59/13	13/01220-49	Mandal eldreråd: Møteprotokoll 08.10.2013	
Eventuelt			

Kristiansand, 19.11.2013

Åse Tønnessen Sæbø
Leder

Godkjenning av protokoll

Behandling av utvalgssak

13/13 Strategi og handingsprogram for universell utforming på samferdselsområdet 2010 - 2013 - statusrapportering

Arkivsak-dok. 13/05898-1
Saksbehandler Mette Kirkhus Johansen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013	8/13
2 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	96/13
3 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	02.12.2013	13/13
4 Fylkestinget	17.12.2013	

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Fylkestinget er tilfreds med måloppnåelsen når det gjelder tilretteleggingsarbeidet i planperioden og tar statusrapporteringen til orientering.

Arbeidet med tilrettelegging på samferdselsområdet følges opp videre i planer og konkret tilrettelegging, herunder gjennom BRA-ordningen.

Bakgrunn for saken

Strategi- og handlingsprogram for universell utforming på samferdselsområdet i Vest-Agder 2010 – 2013 ble behandlet som sak 113/09 i Hovedutvalg for Næring, samferdsel og miljø og som sak 74/09 i fylkestinget. Det legges nå fram en statusrapportering ved avslutning av planperioden.

Saksopplysninger

Strategi- og handlingsprogram for universell utforming på samferdselsområdet i Vest-Agder 2010 – 2013 angir strategier og felles prioriteringsrekkefølge for arbeid med kollektivtransporten og vegsystemet. Planen angir også fylkeskommunens ønsker knyttet til helhetlig tilrettelegging av togtilbudet.

Fylkeskommunen har i planperioden benyttet planen til å videreformidle ønsker om tilrettelegging av togtilbudet i høringsuttalelser til Jernbaneverket og andre fora.

Som vegeier har fylkeskommunen lagt strategi- og handlingsprogrammet til grunn som styringsdokument overfor Statens vegvesen.

Strategi- og handlingsprogrammet har ikke minst vært et viktig verktøy for konkret og systematisk tilrettelegging av kollektivtransporten gjennom et tverrsektorielt og tverretattlig samarbeid mellom kommuner, fylkeskommunen, AKT og Statens vegvesen hvor man i planen kom fram til en omforent prioriteringsrekkefølge for tilrettelegging rute for rute. Dette har samarbeidspartene fulgt opp på "sine" ansvarsområder.

AKTs resultatmål i planen ved utgangen av 2013 er oppfylt; - det vil si:

- Alle ordinære ruteavganger i Kristiansand kjøres med tilrettelagt materiell.
- Alle ordinære ruteavganger på den lengste regionale ruta (Farsund – Kristiansand) kjøres med tilrettelagt materiell.
- TAXUS Mandal kjøres med tilrettelagt materiell
- Ordinære ruteavganger Mandal – Kristiansand kjøres med tilrettelagt materiell.

I tillegg ble det ved nytt anbud fra 1.1.11 satt inn tilrettelagte busser med heis i forstadstrafikken til Kristiansand (Søgne, Songdalen, Vennesla og Tveit). I forbindelse med forsøket: Samordning av bestillingstransport og Transporttjenesten for funksjonshemmede har man etablert/ supplert tilbudet med bestillingsruter i en rekke kommuner. Bestillingsrutene gir et svært godt tilrettelagt tilbud.

Når det gjelder tilrettelegging av infrastrukturen for kollektivtrafikken, ble det i planen lagt en prioriteringsrekkefølge for utbedring, men det ble påpekt at fremdriften var avhengig av statlige midler fra den statlige tilskuddsordningen for mer tilgjengelig kollektivtransport (BRA-midler).

AKT har i tillegg gjort mye for å tilrettelegge ruteinformasjonen og åpnet landets første tekstbaserte rutesøk –tjeneste i 2011. Nytt sanntidssystem som ble innført i høst gir oss nå et tilbud med audiovisuell holdeplassangivelse både med tekst og tale.

Fylkeskommunen har tatt et koordinerings- og pådriveransvar i forhold til slike BRA-søknader. Fylkeskommunen har i den forbindelse bidratt til å opprette samarbeidsgrupper for BRA-prosjekt både for prosjekter i Mandal og Kristiansand. Samarbeidsgruppene har foruten representanter fra kommune, fylkeskommune, AKT og statens vegvesen, også trukket inn brukerrepresentanter fra kommunale råd.

Tiltakshavere i Vest-Agder har fått svært god uttelling fra BRA-ordningen, noe som har resultert i at det kan rapporteres om god måloppnåelse ved planperiodens utløp.

Det er i perioden for BRA-ordningen fra 2006 og ut 2013 hittil mottatt statlige tilskudd, til tilretteleggingsprosjekter i Vest-Agder på i alt kr. 33 999 000,-. Ved søknad om statstilskudd forutsettes det lokal egenandel på minimum 25 % av totalkostnaden. Fylkeskommunen har fulgt opp med budsjetttramme til lokal egenandel til BRA-prosjekter hvert år i samsvar med planen. Kommunene har fulgt opp sine prosjekter. Egenandelene har i flere prosjekter oversteget kravet. I tillegg har Statens vegvesen utført utbedringer langs riksveger. Det er derfor brukt betydelige midler på tilrettelegging av kollektivtransporten i Vest-Agder.

Oversikt over statlig tildeling av BRA-midler til prosjekter i Vest-Agder:

Tilrettelegging hovedholdeplass i Farsund sentrum (2006)

Tiltakshaver Farsund kommune kr. 500 000,-

Tilrettelegging av lokalruta "TAXUS" i Mandal (ferdigstilt og åpnet i 2012)

Mandal kommune kr. 2 260 000,-

Vest-Agder fylkeskommune kr. 1 300 000,-

Tilrettelegging i Kristiansand 2006 – og fortsatt:

Kristiansand kommune kr. 17 050 000,-

Vest- Agder fylkeskommune kr. 11 595 000,-

AKT (fysisk tilrettelegging og tilrettelegging info) kr. 294 000,-

SUM tildelte statstilskudd til Vest-Agder: kr. 32 999 000,-

Ferdigstilte områder/ ruter i Kristiansand:

Rute 10/11: Kjos Haveby – Eg

Metrorutene M1, M2, M3

Lund ruteområde

Under arbeid:

Holdeplasser i Tinnheia ruteområde utbedres av Kristiansand kommune.

Rute 17/18 Ytre Randesund: Fylkeskommunen utbedrer langs fylkesveg

BRA-søknad for 2014:

- Fylkeskommunen har søkt midler til ferdigstilling i ytre Randesund samt oppstart av planlegging av tilrettelegging av "missing links" i by-rutenettet i Kristiansand

- Kristiansand kommune søker midler til ferdigstillelse av Tinnheia ruteområde samt oppstart av holdeplasser langs kommunal veg for Rute 17/18 Hellemyr – Tømmerstø.

Vurderinger

Administrasjonen vil fremheve det gode tverretatlige samarbeidet med tiltakshaverne AKT, kommunene og Statens vegvesen. Gjennom et unikt samarbeid, helhetlig og systematisk tilretteleggingsarbeid over mange år, har man kommet svært langt i Vest-Agder; - særlig når det gjelder tilrettelegging av kollektivtransporten. Det har dessuten vært et viktig og verdifullt samarbeid med brukerrepresentantene.

Målet er et tilrettelagt samferdselssystem for alle og at færrest mulig skal være avhengig av spesialtransport. Følgende konklusjoner fra evalueringsrapport for forsøket "Samordning av bestillingstransport og Transporttjenesten for funksjonshemmede" illustrerer effekten av tiltakene:

"..tilrettelagte rutetilbud i kollektivtrafikken har bidratt til å gi økte reisemuligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne og har gjort det mulig å legge om TT-ordningen slik at TT-brukere med livslange og de tyngste funksjonsnedsettelsene kan prioriteres. Samlet reisetilbud målt i antall enkeltreiser er økt for dagens TT-brukere som har fått tilgang til bestillingsruter eller tilrettelagte busser."

"Brukerne har sannsynliggjort at effekten av tilretteleggingstiltak er større enn summen av enkelttiltakene. Tilrettelegging av uteareal, infrastruktur og bygninger må antas å ha stor synergieffekt for funksjonshemmedes mot og lyst til å reise."

Gjennomførte tilretteleggingstiltak fremstår også som en merkbar kvalitetsheving for alle kollektivreisende.

Selv om planperioden nå utløper, vil vi anbefale at arbeidet med tilrettelegging videreføres etter vedtatte strategier i planen.

Administrasjonen anbefaler å legge opp til samme ambisjonsnivå som tidligere når det gjelder samarbeid og søknader om midler fra BRA-ordningen slik at stadig større deler av kollektivtilbudet kan bli helhetlig tilrettelagt med tilrettelagte busser og holdeplasser.

I samsvar med innspill fra rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, vil strategier på dette området fremover bli innarbeidet som en del av fylkeskommunens ordinære planer på samferdselsområdet. Dette er allerede gjort i fylkesvegplanen og vil også følges opp i arbeidet med samferdselsplan, - herunder kollektivtransportplanen.

Det vises til forslag til vedtak.

Kristiansand, 25. november 2013

fylkesrådmann

Regionalsjef

Kenneth Andresen

14/13 Årsbudsjett 2014

Arkivsak-dok. 13/02259-39
Saksbehandler Lise Solgaard

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Yrkesopplæringsnemnda	15.11.2013	12/13
2 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013	11/13
3 Administrasjonsutvalget	21.11.2013	13/13
4 Hovedutvalg for kultur og utdanning	26.11.2013	90/13
5 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	94/13
6 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	02.12.2013	14/13
7 Fylkesutvalget	03.12.2013	154/13
8 Fylkestinget	17.12.2013	

Ikesrådmannens forslag til vedtak:

Yrkesopplæringsnemnda, hovedutvalget for kultur og utdanning, hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø, administrasjonsutvalget, fylkeseldrerådet og Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tar forslaget til årsbudsjett 2014 til orientering.

1. Driftsbudsjett for 2014 vedtas i tråd med fylkesrådmannens innstilling. Mål og forutsetninger er beskrevet i "Årsbudsjett 2014" i økonomiplanheftet 2014 - 2017 – fylkesrådmannens forslag, side 52 - 59. Mål og premisser for bruk av midlene som angis i saksfremstillingen, godkjennes.

Budsjettskjema 1A Driftsbudsjettet

Alle tall i hele 1000 kr	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Regnskap 2012
Skatteinntekter	-968 859	-903 617	-797 740
Rammetilskudd	-1 060 404	-986 697	-1 030 582
Konsesjonskraft	-25 000	-18 000	-16 655
Momskomp. invest.		-40 000	
Rentekompensasjon skolebygg/transporttiltak	-9 824	-8 943	-8 640
SUM frie disponible inntekter	-2 064 087	-1 957 257	-1 853 617
Renteinntekter og utbytte	-13 800	-11 800	-15 296
Gevinst fin. omløpsmidler			-7 920
Renteutgifter og andre finansutg.	41 846	50 805	56 053
Avdrag på lån	62 206	62 641	59 687
Netto finansinntekter/- utgifter	90 252	101 446	92 524
Til ubundne avsetninger	8 421	5 022	20 288
Netto avsetninger	8 421	5 022	20 288
Overført til investeringsbudsjettet	71 459	80 000	38 400
Til fordeling drift	-1 893 955	-1 770 589	-1 778 589
Sum fordelt til drift (jf skj. 1B)	1 893 955	1 770 589	1 727 036
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	-51 554

1.2 Budsjettskjema 1B - Driftsbudsjettet

Alle tall i hele 1000 kr	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Regnskap 2012
Folkevalgte, styrings- og kontrollorgan	18 682	18 001	17 616
Utdanning	1 118 135	1 074 505	1 030 200
Tannhelse	92 385	87 295	84 901
Regionale tjenester	647 912	597 189	568 294
Stabsenheter og fellestjenester	120 893	107 045	133 780
Justering for eksterne og interne finansposter	-104 052	-113 446	-107 755
Sum fordelt til drift	1 893 955	1 770 589	1 727 036

2. Investeringsbudsjett for 2014 vedtas i tråd med fylkesrådmannens innstilling:

2.2 Budsjettskjema 2A - Investeringsbudsjettet

Alle tall i hele 1000 kr	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Regnskap 2012
Investeringer i anleggsmidler	369 500	455 050	658 244
Utlån og forskutteringer	0	0	31 000
Avsetninger	0	0	27 479
Årets finansieringsbehov	369 500	455 050	716 723
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	97 500	99 800	79 711
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	67
Tilskudd til investeringer (bompenger)	140 000	203 250	440 725
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	0	0	46 107
Andre inntekter	60 541	0	0
Sum eksternt overføring	298 041	303 050	566 610
Overført fra driftsbudsjettet	71 459	80 000	120 059
Bruk av avsetninger	0	72 000	30 053
Sum finansiering	369 500	455 050	716 723
Udekket/udisponert	0	0	0

2.2 Budsjettskjema 2B - Investeringsbudsjettet

Alle tall i hele 1000 kr	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Regnskap 2012
Utdanning	89 000	133 000	65 490
Kristiansand katedralskole Gimle			343
Vennesla videregående skole			25 469
Mandal videregående skole	82 000	128 000	10 459
Spesialbrakke Søgne videregående skole			2 566
Miljøtiltak skolebygg	7 000	5 000	18 274
Byremo videregående skole			1 153
EnergiKlima 2020			2 775
Øvrige investeringer I utdanning			5 604
Tannhelse	3 000	0	666
Regionalavdelingen	277 500	322 050	570 292
Listerpakken – fylkesvei	35 000	94 550	91 815
Samferdselspakke 1 Kristiansand	160 000	162 500	384 685
Fv45 Sirdal	5 500		
Hidra landfast			5 938
ATP-prosjekter, prosjekter med andre/private utbyggere			15 184
Øvrige veiinvesteringer	77 000	65 000	67 868
Friluftsområder			4 812
Fellesinvesteringer			51
Felles IKT-prosjekter VAF			51
Finansutgifter/finanskostnader			
Sum investeringer anleggsmidler	369 500	455 050	636 500

Til grunn for budsjettforslaget ligger også vedtatt økonomiplan for 2013-2016 (FT 73/12), strategisaken 2013 (FT 26/13) og statsbudsjettet for 2014.

Momskompensasjon for investeringsprosjekter brukes i henhold til fylkestingets forutsetning til avkorting av låneopptak.

Investeringene fratrukket momskompensasjonen, tilskudd, bompengeinntekter og overføring av driftsmidler, finansieres ved lån i lånefondet. Det beregnes en intern rente som tilsvarer gjennomsnittlig innlånsrente i lånefondet. Lånet avdras maksimalt som investeringens levetid. Fylkesrådmannen gis fullmakt til alternativt å velge midlertidig eller varig intern finansiering på tilsvarende vilkår.

3. Etter at fylkestinget har vedtatt de økonomiske rammene for 2014, skal fylkesutvalget, hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø, hovedutvalget for kultur og utdanning og administrasjonsutvalget vedta fordelingen av budsjettet innenfor de definerte rammeområdene der utvalgene har fordelingsfullmakt (jf. Reglement for delegering i budsjettsaker). Dersom fylkestinget vedtar å endre årsbudsjettet på rammenivå, skal utvalgene vedta ny fordeling av de endrede rammene.
4. Det tas opp lån i lånefondet med inntil 100 mill. kr. Renter og avdrag påløper og forfaller etter ordinære vilkår; også på byggeprosjekter. Lån kan gjøres avdragsfrie iht. finansieringsstrategi. Samlede utgifter til avdrag skal imidlertid være i samsvar med summen av avdrag på utlån fra lånefondet iht. vedtak for det enkelte investeringsprosjekt. I tillegg til ovenstående kan det også komme formidlingslån til bompengeselskap.
5. Konesjonskraftinntekter utover budsjettert nivå i 2014 og det enkelte år i økonomiplanperioden, avsettes på eget ubundet driftsfond (konesjonskraftfond). Oppbyggingen av fondet pågår løpende inntil dette utgjør 50 mill. kr, og målsettingen er at dette kan realiseres innen år 2020. Vedtak om avsetning til konesjonskraftfond foretas av fylkestinget i forbindelse med årsavslutningen.
6. Fylkesrådmannen gis fullmakt til å inngå budsjett- og ytelsesavtaler med driftsenhetene i fylkeskommunens organisasjon og tilknyttede virksomheter.
7. Fylkesrådmannen gis fullmakt til å omfordele "fellesposter" mellom rammeområder i samsvar med Reglement for delegasjon i budsjettsaker.
8. Regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2014, vil kunne medføre endrede rammer for fylkeskommunen. Eventuelt økte rammer til fylkesvei og lærlinger legges som budsjettøkning på områdene samferdsel og utdanning. En eventuell reduksjon i regionalutviklingsmidlene (kap. 551 post 60), budsjetteres som en reduksjon i rammen til regionalavdelingen, og dette kan medføre behov for endringer i RUP 2014.

Vedlegg:

Økonomiplanhefte: Økonomiplan 2014-2017, Årsbudsjett 2014, Fordelt årsbudsjett 2014. Fylkesrådmannens forslag.

MÅL OG PREMISSE FOR BRUK AV MIDLENE

Rammeområde 1 - Folkevalgte styrings- og kontrollorgan: Virksomheten innenfor politisk område videreføres med noe høyere ramme enn 2013. Ungdommens fylkesting legges inn som nytt organ og gis et eget budsjett.

Rammeområde 2 - Utdanning: Vest-Agder fylkeskommune har som mål å gi elever, lærlinger, lære kandidater og voksne et opplæringstilbud som holder høy kvalitet og er i tråd med behovene i regionen. Alle elever og lærlinger, som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med dokumentasjon som anerkjennes for videre studier og arbeidsliv. Stortingsmelding nr 20 På rett vei (2012-2013) anslår at 80 pst av elevene og lærlingene har potensial for å fullføre og bestå videregående opplæring, mens 20 pst vil kunne fullføre med grunnkompetanse. Dette er en realiserbar visjon for Vest-Agder fylkeskommune.

77 pst. fullført og bestått er sektorens overordnede tallmål for 2017, og angir andel elever i et kull som har fullført og bestått innen fem år etter påbegynt opplæring. I tillegg skal det satses på planlagt grunnkompetanse. Det vil bli arbeidet målrettet for at grunnkompetanse anerkjennes for videre arbeidsliv. Delmål i perioden er:

- 80 pst. fullfører og består hvert skoleår
- Antall årlige læreplasser i offentlig og privat sektor skal økes til 1000 i perioden
- 90 pst. fullfører og består fagprøven

Når det gjelder læringsmiljø, er målene at minimum 55 pst. av elevene på hver enkelt videregående skole opplever høy trivsel og høy motivasjon. Antall som opplever mobbing skal reduseres med 15 pst. og mobbing skal følges opp umiddelbart etter gjeldende retningslinjer. Alle elever og lærlinger får faglig tilbakemelding og deltar i vurdering av eget arbeid.

Vest-Agder er inneværende år helt i landstoppen på antall elever som har ordinær progresjon i utdanningsløpet. Det betyr at flere elever i risikozonen er i skolen og det forventes derfor at karaktersnittet kan bli noe redusert. Delmål i perioden er:

- Resultatene i norsk, engelsk og matematikk på landssnittet
- 30 pst. får "bestått meget godt" til fag-/svenneprøve

Innenfor området læring og kompetanse er målet at skoleledelsen skal utøve tydelig pedagogisk ledelse i et lærende fellesskap. Regionen står og faller på gode og dyktige lærere som kan veilede og legge til rette for at elevene kan utvikle seg. Da må elever og lærere ha kontinuerlig fokus på forbedring av opplæringen. Delmål i perioden:

Skolene i Vest-Agder fylkeskommune kjennetegnes av

- Undervisning basert på forskning og erfaring
- Sterkt pedagogisk lederskap
- Felles refleksjon og erfaringsdeling

Rammeområde 3 - Tannhelse: Tannhelsetjenesten startet i 2011 prosjektet "Økt produktivitet- kvalitet i tannhelsetjenesten " som i løpet av 2012 har begynt å gi resultater ved at etterslepet av pasienter som ikke har fått tannhelsetilbud til rett tid vil

bli innhentet i løpet av året. Prosjektet har også begynt å gi økonomiske effekter. Arbeidet med å utvikle organisasjonen og forbedre effektiviteten ytterligere vil fortsette i 2013. Det er også et mål å øke inntjeningen fra voksne betalende klientell. Utfordringsbildet er flerdelt, bla. at den offentlige tannhelsetjenesten de senere år har fått ansvar for å gi mer utfordrende grupper et tannhelsetilbud, noe som medfører økte utgifter og økt tidsbruk. Videre vil det bli økte utgifter til lokaler og husleie, samt at en del av den spesialiserte tannbehandlingen vil koste mer. Det er også behov for utskifting av medisinsk utstyr. Det er et mål at økte kostnader skal dekkes inn av større effektivitet og bedre inntjening.

Rammeområde 4 - Regionale tjenester og rammeområde 5 – Regional utvikling:

Samarbeidsavtalene med kommunene følges opp. Det jobbes med reforhandling av avtaler hvor tidsperioden er utløpt. Det settes av midler til konkrete prosjekter i kommunene, som skal legge til rette for det gode liv, slik Regionplan Agder 2020 prioriterer.

Som oppfølging av Regional planstrategi er det under utarbeidelse tre planer; Regional transportplan, Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-planen) og Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping. Til gjennomføring av planene vil en i størst mulig grad bruke intern kompetanse. Det er i tillegg avsatt midler til prosess og medvirkning.

De regionale kulturbyggene er en viktig del av kulturtilbudet i Vest-Agder. Tilskuddene til disse er økt både gjennom deflatorjustering og, når det gjelder Kilden, oppfølging av regional finansieringsandel av det nasjonale tilskuddet. Disse bevilgningene skal bidra til innholdsproduksjon og utvikling av kulturhusene.

Fylkeskommunen fortsetter å prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene. Dette følges blant annet opp gjennom nye driftskontrakter i den nye flekkefjordskontrakten og ny kontrakt for kristiansandsregionen fra september 2014. I tillegg følges dette opp gjennom handlingsplan for fylkesveier i Vest-Agder 2104-17, vedtatt i fylkestinget 5. november 2013.

Arbeidet med Samferdselsplan for Vest-Agder og Regional transportplan for Agder er startet opp. Disse to planene skal utarbeides i sammenheng.

Regionplan Agder 2020 understreker at kollektivtransporten skal styrkes. Dette gjøres gjennom økte bevilgninger utover deflatoren. Denne økningen skyldes i hovedsak styrking av kollektivtransporten i listerregionen. Aust-Agder fylkeskommune gikk i 2013 inn som medeier i AKT AS. Eierne bør på grunn av dette ha fokus på å realisere mulige stordriftsfordeler som igjen kan ha positiv effekt på det totale kollektivtilbudet.

Rammeområde 6 - Stabsenheter og fellestjenester: Fylkeskommunen skal i 2014 innføre sak/arkivsystem på skolene, ferdigstille etablering av felles postmottak for de videregående skolene og oppgradere økonomisystemet Agresso.

Arbeidet i forbindelse med dokumentet *Etikk for folkevalgte og ansatte i Vest-Agder fylkeskommune* implementeres og videreføres i 2014.

Byggearbeidene ved Mandal videregående skole skal ferdigstilles i 2014, og det arbeides videre med miljø- og klimatiltak i skolebygg. Første tiltak er vannbåren varme ved Lister videregående skole, avdeling Kvinesdal, og deretter står nytt ventilasjonsanlegg på Kvadraturen skolesenter for tur i 2015.

Oppfølging av prioriteringer i strategisaken

Streng prioritering av økte skatteinntekter i 2013, har gjort det mulig å øke flere av de underbudsjetterte områdene fra 2013. Likevel er det en utfordring å følge opp alle prioriteringene som ble gjort i strategisaken. De fleste av punktene behandles grundig i budsjetteftet. Kommentarene under er ment som tilleggsopplysninger.

Punkt 1 a følges opp ved prioriteringer innenfor rammen og er omtalt som fylkeskommunens hovedsatsingsområder i budsjetteftet.

Punkt 1 b er fulgt opp ved at organisasjoner som får tilskudd av fylkeskommunen og organisasjoner fylkeskommunen har avtale med, er lønns- og prisregulert med 3 pst.

Punkt 2a og 2b er fulgt opp i budsjettet.

Punkt 2c. Fylkeskommunens gjeldsgrad er i svakt avtakende fra 2013 til budsjett 2014.

3. Skolebruksplan for kristiansandsregionen er kommentert i budsjetteftet under sammendrag og i forbindelse med investeringer under utdanning.

4a. Staten har gitt en bevilgning på 4,6 mill. kr i 2014 i forbindelse med rett til Vg3 Påbygg. Beløpet er lagt inn i utdanningssektorens ramme.

Oversendelsesforslag:

1. Fylkestinget ber om at det fremlegges en plan for å styrke lærlingeordningen i Vest-Agder.

Innenfor lærlingeordningen er det flere tiltak som er grepet fatt i.

- Y-nemnda og KS har en rundreise til kommunene der de møter politisk og administrativ ledelse. Her drøftes det konkrete tiltak for flere kommunale læreplasser
- Det innarbeides tiltak og samarbeid i alle kommuneavtaler der målet er flere læreplasser i kommunal og privat sektor
- Vi har et samarbeid med opplæringskontorene for å rekruttere flere lærebedrifter
- Det kommer en plan som skal beskrive et fremtidig samarbeid om VG3 i skole og overgang fra VG3 i skole til læreplass
- PTF (prosjekt til fordypning) som har som målsetting at utplassering på VG1 og VG2 skal være målrettet for senere formidling til læreplass. Her er det nettopp vedtatt en rammeplan og hver skole har utarbeidet egne planer for arbeidet.
- Stimuleringsmidlene benyttes etter kriterier som er utarbeidet i samråd med opplæringskontorene og vedtatt i HKU. Her er ett av tiltakene å stimulere for flere læreplasser og tidlig formidling.

2. Fylkestinget ber om at det fremmes forslag for at de som har de tyngste funksjonsnedsettelse kan oppnå økte reisemuligheter i Vest-Agder.

Det vil bli fremmet en politisk sak om dette i 2014. For budsjettåret 2014 vil fylkesrådmannen anbefale at en eventuell økning i tilbudet til de med tunge funksjonsnedsettelse må dekkes gjennom totalrammen som er avsatt til TT-transport i 2014. I følge tall fra SSB, har Vest-Agder fylkeskommune i dag et forbruk på TT-transport som ligger vesentlig over landsgjennomsnittet og fylkene i Sør-Norge.

Kristiansand, 25. november 2013

Kristin Tofte Andresen
fylkesrådmann

Lise Solgaard
økonomisjef

Vedlegg til sak

ØKONOMIPLAN_201
4_2017_FYLKESRÅDM

Nøkkeltall fra
KOSTRA.docx

Følgebrev m. vedlegg
budsjett 2014 KU og i

15/13 Økonomiplan 2014-2018

Arkivsak-dok. 13/02259-40
Saksbehandler Lise Solgaard

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Yrkesopplæringsnemnda	15.11.2013	13/13
2 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013	10/13
3 Administrasjonsutvalget	21.11.2013	14/13
4 Hovedutvalg for kultur og utdanning	26.11.2013	91/13
5 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	93/13
6 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	02.12.2013	15/13
7 Fylkesutvalget	03.12.2013	155/13
8 Fylkestinget	17.12.2013	

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Yrkesopplæringsnemnda, hovedutvalget for kultur og utdanning, hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø, administrasjonsutvalget, fylkeseldrerådet og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, tar forslaget til økonomiplan 2014-2017 til orientering.

1. Fylkestinget vedtar økonomiplan 2014-2017, i tråd med fylkesrådmannens innstilling
Mål og strategier i økonomiplanperioden fremgår av tekstdelen til økonomiplan for 2014-2017, sidene 1 til 51.
2. Forslaget til økonomiplan innebærer følgende økonomiske rammer (i 2014-kr):

2.1. Inntekter - driftsbudsjettet

Tall i 1000 kr	2014	2015	2016	2017
Skatt og rammetilskudd	-2 029 263	-2 033 254	-2 035 054	-2 036 854
Konsesjonskraftinntekter	-25 000	-30 000	-30 000	-30 000
Kapitalutgiftsrefusjon skolebygg, transporttiltak	-9 824	-10 288	-9 898	-9 510
Sum fellesinntekter	-2 064 087	-2 073 542	-2 074 952	-2 076 364
Renteinntekter	-13 800	-13 800	-13 800	-13 800
SUM Inntekter	-2 077 887	-2 087 342	-2 088 752	-2 090 164

2.2 Utgifter – driftsbudsjettet

Rammeområder (tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017
Folkevalgte, styrings- og kontrollorgan	18 682	19 232	18 682	19 232

Utdanning	1 118 135	1 121 603	1 124 285	1 127 368
Tannhelse	92 385	92 883	92 555	92 962
Regionale tjenester	647 912	647 875	651 049	652 406
Stabsenheter og fellestjenester	120 893	119 219	119 215	119 105
Korreksjon for fordelte kapitalutg.	-104 052	-106 307	-112 033	-116 568
Sum utgifter på rammeområder	1 893 955	1 894 505	1 893 753	1 894 505
Renteutgifter	41 846	43 725	46 018	49 751
Avdrag på lån	62 206	62 582	66 015	66 817
Netto finansutgifter	104 052	106 307	112 033	116 568
SUM utgifter	1 998 007	2 000 812	2 005 786	2 011 073

2.3 Finansiering av investeringer og avsetning til disposisjonsfond

Tall i 1000 kr	2014	2015	2016	2017
Inntekter driftsbudsjettet	-2 077 887	-2 087 342	-2 088 752	-2 090 164
Utgifter driftsbudsjettet	1 998 007	2 000 812	2 005 786	2 011 073
Netto driftsresultat	-79 880	-86 530	-82 966	-79 091
Finansiering av investeringer	71 459	74 000	76 000	78 000
Effektiviseringsgevinst	11 921	13 712		
'- herav disp. av FT i sak 72/12	3 500	3 500		
'- herav rest til avsetning disposisjonsfond	8 421	10 212	6 966	1 091
SUM mer/mindreforbruk	0	0	0	0

2.4 Investeringsformål

Tall i 1 000 kr	2014	2015	2016	2017
Utdanning	89 000	41 578	60 000	60 000
Miljø- og klimatiltak skolebygg	7 000	20 000	10 000	10 000
Mandal videregående skole	82 000	6 578		
Skolebruksplan kristiansandsregionen		15 000	50 000	50 000
Tannhelse	3 000	1 000	2 000	1 000
Fylkesveier	277 500	198 000	137 800	115 000
Listerpakken, fylkesvei	35 000	90 000	34 800	
Samferdselspakke 1 Kristiansand	160 000	20 000	10 000	10 000
Fv45 i Sirdal	5 500	15 000		
Øvrige veiinvesteringer	77 000	73 000	93 000	105 000
SUM fylkeskommunen	369 500	240 578	199 800	176 000

2.5 Finansiering av investeringer

Tall i 1000 kr	2014	2015	2016	2017
Overføring av midler fra driftsbudsjettet	71 459	74 000	76 000	78 000

Momskompensasjon investeringer	30 000	23 000	31 000	33 000
Momskompensasjon investeringer, bompengefinansierte	30 541	19 000	7 000	2 000
Bompenger mv.	140 000	68 000	39 800	10 000
Lån i lånefondet	97 500	56 578	46 000	53 000
Sum finansiering	369 500	240 578	199 800	176 000

Momskompensasjon på investeringsprosjekter brukes til avkorting av låneopptak i økonomiplanperioden.

Investeringene fratrukket momskompensasjonen, bompenger, evt. tilskudd og overføring av driftsmidler, finansieres ved lån i lånefondet. Det beregnes en intern rente som tilsvarer gjennomsnittlig innlånsrente i lånefondet. Lånet avdras maksimalt som investeringens levetid. Fylkesrådmannen gis fullmakt til alternativt å velge midlertidig eller varig intern finansiering på tilsvarende vilkår. Budsjettet driftsfinansiering og annen finansiering skal benyttes før lånemidler.

På tross av strammere økonomiske rammer, er det prioritert å budsjettere med et relativt høyt positivt netto driftsresultat i økonomiplanperioden. Dette er begrunnet med at en stor del av fylkesveimidlene gis som et bidrag til investeringer. I tillegg gir dette fylkeskommunen mulighet til å holde et fortsatt høyt investeringsnivå. Det er økonomisk fornuftig å arbeide for reduksjon av fylkeskommunens høye gjeldsgrad. Fylkestinget vil generelt prioritere å bruke udisponerte og innsparte midler til finansiering av vedtatte prosjekter på investeringsbudsjettet.

Regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2014, vil kunne medføre endrede rammer for fylkeskommunen. Eventuelt økte rammer til fylkesvei og lærlinger legges som budsjettøkning på områdene samferdsel og utdanning. En eventuell reduksjon i regionalutviklingsmidlene (kap. 551 post 60), budsjetteres som en reduksjon i rammen til regionalavdelingen, og dette kan medføre behov for endringer i RUP 2014.

Vedlegg:

Økonomiplan 2014-2017, Årsbudsjett 2014, Fordelt årsbudsjett 2014.
Fylkesrådmannens forslag.

Bakgrunn for saken

Økonomiplanen, sammen med årsbudsjettet, inngår som en del av fylkeskommunens plansystem. Sammen med Regionplan Agder 2020, virksomhetsplanen og andre vedtatte planer, danner økonomiplan og årsbudsjett føringer for arbeidet i fylkeskommunen.

Økonomiplanen omhandler langsiktige mål og strategier som fylkeskommunen jobber mot i perioden 2014-2017, samt overordnede utviklingstrekk og rammebetingelser for fylkeskommunen. Økonomiplanen vedtas av fylkestinget.

Økonomiplanarbeidet i fylkeskommunen starter med at driftsenheter, seksjoner og enheter får anledning til å komme med innspill til strategisaken. De fellestillitsvalgte inviteres også til å komme med innspill til strategisaken. Etter vedtak i strategisaken starter fylkeskommunens utarbeidelse av årsbudsjett for 2014 og økonomiplan for 2014-2017.

Det har vært fokusert på å budsjettere med de kostnadene som er bundet på kort sikt. Alle budsjetter er justert for å dekke faktisk lønnsvekst og fokus har vært på opprettholdelse av dagens aktivitet innenfor områdene. På grunn av meget stramme rammer også i 2014, har det vært nødvendig å foreta reduksjoner i enkelte driftsrammer, i tillegg til at stillinger i sentraladministrasjonen i størst mulig grad holdes vakante ved fratreden og sykefravær. Driftskostnadene i sentraladministrasjonen er kuttet i henhold til fylkestingets vedtak om effektivisering. I tillegg er 1 pst. effektivisering av budsjettene på de videregående skolene videreført.

Sammendrag

Fylkesrådmannens forslag til økonomiplan tar utgangspunkt i vedtatt økonomiplan 2013-2016 (FT 73/12), strategisaken 2013 (FT 26/13) og statsbudsjettet for 2014.

I sitt budsjettforslag har fylkesrådmannen vektlagt følgende:

- Oppfølging av arbeidet med Regionplan Agder 2020.
- Videreføring av arbeidet med effektivisering av fylkeskommunens interne drift, som ble initiert i budsjettvedtaket for 2012, er godt i gang. Det er foretatt konkrete reduksjoner i driftsrammene i fylkeskommunens sentraladministrasjon på 8,1 mill. kr i 2013 og 11,9 mill. kr i 2014.
- Budsjettet er meget stramt. For å dekke reelle kostnader, er budsjettet gjort opp med et underskudd på om lag 2,6 mill. kr. Dette medfører ytterligere behov for innsparing på driften i 2014. Den restriktive holdningen til erstatning av vakante stillinger i sentraladministrasjonen videreføres, og sykepengerefusjoner vil ikke kunne disponeres fritt av enhetene.
- Det fokuseres på intern drift og kvalitetsforbedringer i organisasjonen. Et godt system for internkontroll og kvalitetsutvikling skal videreutvikles i 2014, og legge grunnlag for en mer effektiv og målrettet virksomhet.
- Det er sterkt fokus på sikring av veikapitalen og satsing på vedlikehold og investering i fylkesveier. Bevilgningen til drift og vedlikehold av fylkesvei deflatorjusteres. I tillegg er samferdselsrammen styrket i samsvar med økningen i

statsbudsjettet innenfor drift og vedlikehold og veiinvesteringer. Dette gir mulighet for betydelig økt aktivitetsnivå.

- Innenfor videregående opplæring holdes fokus på økt gjennomføring, oppmerksomhet på elever som står i fare for å falle ut av skolen, og økt lærelyst for alle.
- For å opprettholde det høye antallet læreplasser som er nødvendig for å øke gjennomføringsgraden, er rammen for 2014 økt betydelig. Det er likevel nødvendig å ha fokus på effektiv tilbudsstruktur ved skolene. Arbeidet med å vurdere antall undervisningssteder, øvrig skolestruktur og struktur på programtilbudet til elevene, er godt i gang.
- De økonomiske rammene til regional utvikling videreføres med 13,5 mill. kr, men uten lønns- og prisjustering.
- Tilskuddet til kollektivtrafikken er økt utover deflator og vil kunne bidra til å opprettholde god aktivitet.
- Videreføring av ramme og produktivitetsvekst i tannhelsetjenesten.
- Fortsatt høyt nivå på driftsfinansiering av investeringsprosjekter. Statsbudsjettets økning av investeringsmidler til fylkesvei er hensyntatt i investeringsbudsjettet.
- Innenfor investeringer i skolebygg prioriteres vedlikehold og utvikling av eksisterende bygningsmasse og avslutning av utbygging ved Mandal videregående skole.
- Det pågående arbeidet med utarbeidelse av en skolebruksplan for kristiansandsregionen videreføres basert på de gitte politiske føringer og kriterier for arbeidet. Kapasiteten ved de fem skolene i Kristiansand og Søgne er i dag sprengt og skolebruksplanen skal utrede løsninger for å imøtekomme den fremtidige elevveksten fra 2020. Søgne videregående skole inngår i arbeidet med en helhetlig skolebruksplan for kristiansandsregionen.

Fylkeskommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatt. Nivået på de frie inntektene legges i statsbudsjettet, og fylkesrådmannens budsjettforslag er basert på dette. I økonomiplanperioden er det lagt inn en forutsetning om realvekst på 50 mill. kr per år for fylkeskommunene.

Økonomiplanen er fremlagt i 2014-priser. Budsjettet er gjort opp med et driftsresultat for perioden i balanse. 300 mill. kr av driftsmidlene overføres i perioden til investeringsbudsjettet for finansiering av investeringer. Fylkeskommunen har ingen akkumulerte underskudd fra tidligere år.

I fylkesrådmannens forslag til økonomiplan, er driftsbudsjettet til avdelinger og driftsenheter nettobudsjettet, dvs. at budsjettbeløpene er redusert for brukerbetaling, øremerkede statlige tilskudd, samt momskompensasjon.

Investeringsutgiftene finansieres gjennom låneopptak, momskompensasjon, bompenger, tilskudd og overføringer fra driftsregnskapet. Kalkylene i økonomiplanen viser beregning av totalrammen for det enkelte prosjekt, basert på faktisk påløpt prisstigning, samt prognose for prisvekst frem til prosjektets avslutning.

Driftsrammer

Driftsrammen for 2014 er meget stram, og behovet for å redusere aktiviteten og fokusere på kjerneområder er ytterligere forsterket. Driftsbudsjettet for 2014 innebærer følgende endringer i forhold til nivået i 2013:

Utdanningssektoren får en økning i total driftsramme på 43,6 mill. kr. Av dette utgjør 32,2 mill. kr lønns- og prisvekst (3 pst.). Justering for reell lønnsvekst utover dette utgjør 4 mill. kr. I tillegg kommer økte pensjonskostnader på 10,1 mill. kr. Renter og avdrag er redusert med 4,7 mill. kr på grunn av lavere forventede rentekostnader. Rammen er økt med 4,6 mill. kr i forbindelse med rett til påbygging til studiekompetanse etter oppnådd fagbrev. Rammen til undervisning innenfor barnevern er økt med 1,5 mill. kr. Rammen for kjøp og salg av elevplasser er økt med 3 mill. kr. Dette er ikke tilstrekkelig til å dekke kostnadsøkningen de siste år, og fylkesrådmannen vil i 2014 fremme til politisk behandling en sak om nytt regelverk på området. Det er videreført og gjennomført effektiviseringstiltak i seksjonene i sentraladministrasjonen, noe som har medført en innsparing på 1,9 mill. kr i 2014. Det påregnes en økning i antall lærlinger i 2014. Budsjettet er økt i henhold til dette, og stipulert underdekning på lærlingebudsjettet er nå beregnet til 0,5 mill. kr. Det er derfor nødvendig også i 2014 å arbeide med effektivisering av tilbuds- og skolestrukturen i videregående opplæring. For de videregående skolene er forutsetningen effektivisering på 1 pst. videreført, og i 2014 vil dette utgjøre 7,5 mill. kr, dvs. omtrent det samme beløpet som i 2013.

Regionale tjenester får en total rammestyrking er på 50,8 mill. kr. Av dette utgjør teknisk lønns- og prisvekst (3 pst.) 17,5 mill. kr. Justering for økte pensjoner utgjør 1,7 mill. kr. Renter og avdrag reduseres med 0,8 mill. kr fordi budsjettet lånerente reduseres. Rammen er justert med 0,8 mill. kr som tilsvarer fylkeskommunens andel av økningen i statsbudsjettet til institusjonene i Kilden samt til Vest-Agder-museet. Tilskuddsbudsjettet i forbindelse med frivillige organisasjoner, kulturinstitusjoner med fellesfinansiering og institusjoner fylkeskommunen har avtaler med, er deflatorjustert. Dette utgjør 0,6 mill. kr. Budsjettet til drift og vedlikehold av fylkesvei, fylkesveiferjer, skoleskyss, TT-transport, båtruter og tilskuddet til AKT AS, er økt med 3 pst., til sammen 12,6 mill. kr. I tillegg er tilskuddet til AKT AS økt med 0,75 mill. kr til setebelter i forbindelse med lovendringen for sikring av elever i skolebuss, 2 mill. kr i forbindelse med midtskyss og 3,5 mill. kr til ruteforbedringer i Lister. Budsjettet til TT-transport er økt med 1, 3 mill. kr for å dekke økte kostnader i ordningen. Fylkesveibudsjettet ble styrket i statsbudsjettet for 2014. Det er lagt inn en økning på 23,8 mill. kr på fylkesveiinvesteringer og budsjettet til drift og vedlikehold er styrket med 29,6 mill. kr. Det er videreført og gjennomført nye effektiviseringstiltak i regionalavdelingen, noe som har medført en innsparing på 4,6 mill. kr i 2014.

Total styrking av rammen til tannhelsetjenesten er på 5,1 mill. kr i forhold til 2013. I tillegg til dekning av lønns- og prisvekst på 2,6 mill. kr (3 pst.), er rammen økt for å dekke økte pensjoner. Tannhelsetjenesten er også pålagt videreføring av effektiviseringskravet på 0,5 pst. som utgjør 0,4 mill. kr i 2014.

Budsjettet til stabsenheter og fellestjenester er økt med 13,9 mill. kr i forhold til 2013. Lønns- og prisvekst (3 pst.) på 2013-rammen, utgjør 3,4 mill. kr. I tillegg er det tatt høyde for en sentral avsetning til økte pensjoner på til sammen 9,5 mill. kr. Renter og avdrag er redusert med 2,1 mill. kr. For å nå målet innenfor effektiviseringsprosjektet, er det behov for en ytterligere reduksjon på 2,6 mill. kr i sentraladministrasjonen i 2014. Dette gjøres ved å fortsatt holde stillinger vakante ved fratreden og sykefravær. Det er i tillegg videreført og gjennomført nye effektiviseringstiltak i

enhetene i fylkesrådmannens stab, noe som har medført en innsparing på 6,3 mill. kr i 2014.

Politisk område er reelt økt med 1,1 mill. kr i 2014, dvs. 0,7 mill. kr mer enn deflator. Valgbudsjettet er i henhold til vanlig praksis trukket ut for 2014. Det er gjort interne omfordelinger innenfor området, i henhold til prognoser for 2013. For fylkesrevisjonen og kontrollutvalget, er det lagt inn samme beløp som er vedtatt i kontrollutvalget.

Investeringsrammen

Byggeprosjektet ved Mandal videregående skole følges opp i henhold til gjeldende økonomiplan.

Budsjettet til miljø- og klimatiltak i skolebygg er foreslått økt i perioden, slik at planene for fremdrift i prosjektet kan opprettholdes.

Det er lagt inn et forslag til ramme for oppstart av prosjektene i forbindelse med skolebruksplan for kristiansandsregionen fra og med 2015.

Investeringer i fylkesvei er økt, og fylkeskommunal andel av rammen er 137,5 mill. kr i 2014. Dette er en kraftig økning i forhold til nivået i økonomiplan for 2013-2016, og har sammenheng med økt ramme til fylkesveiinvesteringer på statsbudsjettet. I 2014 og 2015 budsjetteres økningen til nødvendig styrking av fylkeskommunal ramme i Samferdselspakke1, og øvrige veiinvesteringer økes med om lag 30 mill. kr for hvert av årene 2016 og 2017.

Kristiansand, 25. november 2013

Kristin Tofte Andresen
fylkesrådmann

Lise Solgaard
økonomisjef

Vedlegg til sak

ØKONOMIPLAN_2014_2017_FYLKESRÅDM

Nøkkeltall fra KOSTRA.docx

16/13 Transporttjenesten for funksjonshemmede - evaluering av reglementet

Arkivsak-dok. 11/00967-67
Saksbehandler Mette Kirkhus Johansen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013	12/13
2 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	101/13
3 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	02.12.2013	16/13
4 Fylkesutvalget	03.12.2013	148/13
5 Fylkestinget	17.12.2013	

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Fylkestinget tar saken til orientering.

Fylkestinget slutter seg til foreslåtte justeringer i reglementet. Endringene iverksettes fra det tidspunkt elektroniske TT-kort innføres.

Vedlegg:

Forslag til justert reglement for Transporttjenesten for funksjonshemmede
NOTAT: Sammendrag av erfaringsinnhenting

Utrykte vedlegg:

1. Høringsuttalelser fra kommunale og fylkeskommunale råd:
 - Vedtak fra rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder
 - Vedtak fra fylkeseldrerådet i Vest-Agder
 - Høringsuttalelse fra Lindesnes fellesråd for eldre og funksjonshemmede
 - Høringsuttalelse fra Farsund eldreråd
 - Høringsuttalelse fra eldrerådet i Søgne kommune
 - Høringsuttalelse fra eldrerådet i Vennesla kommune
 - Høringsuttalelse fra Rådet for funksjonshemmede i Lyngdal
 - Høringsuttalelse fra Lyngdal eldreråd
2. NOTAT: Evaluering/ gjennomgang av endringene i TT-ordningen; - sammenfatning av intervjuer med saksbehandlere i kommunene.
3. NOTAT: Oversikt over omlegging av TT-tilbudet og klagebehandling i fylkeskommunen.
4. NOTAT: Oppdatert oversikt over inntak av nye brukere til TT-ordningen
5. NOTAT: Sammenstilling av TT-reglement for fylkeskommuner som har gjort tilpasninger som følge av tilrettelagte rutetilbud.

Bakgrunn for saken

Transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-tjenesten) i Norge ble opprettet i 1988 som et kompenserende transporttilbud til funksjonshemmede som på grunn av sin funksjonshemming ikke kunne benytte kollektivtilbudet fordi det ikke var tilrettelagt. TT ordningen er en del av kollektivtilbudet. Det overordnede målet er deltagelse, likestilling og integrering og at færrest mulig skal være avhengig av spesialordninger.

Nytt reglement for TT-tjenesten ble utarbeidet som en del av forsøket; "Samordning av bestillingstransport og Transporttjenesten for funksjonshemmede", hvor formålet var å se TT-tjenesten i sammenheng med tilrettelegging av kollektivtrafikken, herunder også bestillingsruter.

Målet med omleggingen var i større grad å innrette ordningen for de med vesentlige funksjonsnedsettelse og å gi et økt reisetilbud til prioriterte brukere. Godkjente brukere som hadde fått et tilrettelagt rutetilbud på sitt bosted, fikk halvert sitt TT-tilbud, med unntak av tyngre funksjonshemmede som beholdt tilbudet. Det ble vanskeligere å bli godkjent som ny TT-bruker i områder med tilrettelagt rutetilbud.

Arbeidet ble gjennomført med en omfattende brukermedvirkningsprosess hvor både kartleggingsundersøkelse, prinsipper for ordningen, ny innretning og utforming med veiledning var tema. Sentralt i arbeidet stod et drøftingsråd med brukerrepresentanter oppnevnt av de fylkeskommunale rådene som bestod av: Bernt Bachke (Norges Blindforbund), Siri Topstad (Norges Handikapforbund), Trine Lise Systad (Norsk Forbund for Utviklingshemmede) og Margit Seland (leder av fylkeseldrerådet i forrige periode).

Prinsipper for ny utforming av tjenesten ble behandlet i hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø i sak 95/10. Fylkestinget vedtok nytt reglement for TT-tjenesten i desember 2010 jfr. sak 95/2010 og reglementet ble iverksatt fra og med 2. halvår 2011.

Vest-Agder fylkeskommune har over mange år arbeidet med tilrettelegging av kollektivtrafikken. Fylkeskommunene fikk ansvaret for å kunne se tjenesten i sammenheng med arbeidet med å tilrettelegge kollektivtransporten.

Fylkestinget behandlet i sak 87/12 evalueringsrapport for forsøket hvor det ble fattet følgende vedtak:

- 1. Fylkestinget er tilfreds med at forsøket dokumenterer at bedre tilrettelegging av kollektivtrafikken betyr at antall brukere av TT-transporten kan reduseres.*
- 2. Fylkestinget går inn for å videreføre innsatsen med tilrettelegging av kollektivtransporten i fylket og at innsparte midler i TT-transporten skal benyttes til å øke tilbudet til de med de tyngste funksjonsnedsettelsene.*
- 3. Fylkestinget mener samarbeidet med organisasjonene gjennom drøftingsrådet er svært viktig og anbefaler at det oppnevnte drøftingsrådet fortsetter.*

Det ble i saken lagt opp til at nytt reglement skulle evalueres når man hadde trukket noe mer erfaring med omleggingen av ordningen.

I økonomiplan 2013 -2016 og budsjett for 2013 fremkom det store utfordringer knyttet til kostnadsutviklingen for TT-tjenesten. Det ble det vedtatt videreføring av dagens TT-tilbud, men samtidig skulle det arbeides videre med effektivisering og omlegging av ordningen. Videre skulle det legges fram en sak i 2013 basert på en analyse av tilbudet og kostnadsutviklingen.

Fylkestinget behandlet økonomisk analyse og gjennomgang av Transporttjenesten for funksjonshemmede i Vest-Agder den 18.6.13 som sak 30/13 hvor det ble gjort følgende vedtak:

- 1. Saken tas til orientering.*
- 2. Rammen til Transporttjenesten for funksjonshemmede for 2013 økes fra 15,356 mill. kr. til 17,1 mill. kr. Økningen på 1,7 mill. kr. dekkes gjennom omdisponeringer i samferdselsseksjonens budsjett. Sak om dette fremmes til høsten.*
- 3. TT-ordningen videreføres i nåværende form og omfang. Den økonomiske rammen for 2014 vurderes i budsjettprosessen.*
- 4. Administrasjonen kommer tilbake med egen sak i løpet av høsten 2013 hvor nytt reglement evalueres i forhold til ny innretning som følge av tilrettelegging av kollektivtrafikken.*

I saken gikk man inn for at prinsippene for TT-tjenesten skulle beholdes.

Opplegg for evaluering og gjennomgang av reglementet ble utarbeidet i samarbeid med drøftingsrådet og lagt fram for Hovedutvalget for samferdsel, areal og miljø i sak 61/13.

Saksopplysninger

Erfaringsinnhenting:

Det er gjennomført følgende erfaringsinnhenting til evalueringen:

- Reglementsendingene ble sendt alle fylkeskommunale og kommunale råd for h.h.v. eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det kom inn 8 vedtak / uttalelser fra denne høringsrunden, herav 6 uttalelser fra kommunale råd.
- Drøftingsrådet tok ansvar for innhenting av uttalelser fra funksjonshemmedes organisasjoner. Disse ble formidlet på drøftingsrådets møte 10.10.13, og er gjengitt i trykket vedlegg til saken.
- Telefonintervjuer ble gjennomført med saksbehandlere i samtlige kommuner og intervjuene er oppsummert i eget notat.
- Oversikt over generelle henvendelser inkludert tidligere interpellasjon i saken er lagt fram for drøftingsrådet som del av evalueringsgrunnlaget.
- Oversikt over omlegging og klagebehandling i fylkeskommunen er oppsummert i eget notat.

- Oppdatert oversikt over utviklingen i inntaket av nye brukere til TT-tjenesten fremgår av eget notat.
- Sammenstilling av reglementsendringer i fylkeskommuner som har lagt om TT-tjenesten på bakgrunn av tilrettelegging av kollektivtrafikken fremgår av eget notat.

Høringsuttalelser og notater fra ulike deler av erfaringsinnhentingene er tilgjengelige i saken som uttrykket vedlegg. Et kortere sammendrag av dette er tatt inn som trykket vedlegg.

Drøftingsrådets vurdering av erfaringsmaterialet:

Drøftingsrådet er trukket aktivt med i evalueringen av reglementet i samsvar med fylkestingets vedtak i sak 87/12.

Alt erfaringsmateriale er gjennomgått av drøftingsrådet. Drøftingsrådet mente det ikke fremkom problemstillinger i fremlagte materiale som tilsa behov for innhenting av kompetanse / råd eller videre drøfting.

Etter gjennomgang av innhentet erfaringsmateriale, har drøftingsrådet gitt følgende uttalelse:

Drøftingsrådet mener det er foretatt en bred gjennomgang hvor reglementet på en god måte forholder seg til hva TT-ordningen var ment som: Å være en ordning for funksjonshemmede til erstatning for et manglende tilrettelagt kollektivtilbud. Målet med reglementsendringene er nådd ved at inntaket, og dermed ressursbruken, begrenses til tyngre funksjonshemmede i områder med tilrettelagte rutetilbud.

Drøftingsrådet mener det nye reglementet er konsistent, logisk, helhetlig og tydelig. Gjennomgangen viser at det er lettere å forholde seg til og det bidrar til å sikre mest mulig lik praktisering samtidig som det gir tilstrekkelig rom for skjønn.

Gjennomgangen har avdekket mange uriktige forventninger til TT-ordningen. Det har vært nødvendig med en "opprydding" hvor hensikt og formålet med TT-ordningen kommer tydeligere fram. Mange tror at eldre etter hvert har krav på TT-kort dersom de ikke har kollektivtilbud i nærheten, mister sertifikatet eller ikke får dekket transportbehovet sitt på annen måte. Drøftingsrådet ser at bestillingsruter eller andre kollektivtilbud er viktig for denne gruppen. Hvor godt det offentlige rutetilbudet er, eller om det burde etableres egne kommunale transporttilbud for denne gruppen, slik det fremgår at Åseral kommune har hatt, er likevel et annet spørsmål.

TT-reglementet har alltid hatt en generell bestemmelse om at vanlig alderdomssvekkelse ikke alene gir grunnlag for brukergodkjenning. Denne bestemmelsen har vist seg vanskelig å praktisere. Drøftingsrådet mener erfaringene viser at det er nødvendig med en tydeligere avgrensning i forhold til rene aldersrelaterte vansker, og grunnlag for tydeligere prioritering av tyngre funksjonshemmede i områder der det finnes tilrettelagt transporttilbud.

Drøftingsrådet vil påpeke: Hovedregelen for inntak i områder med tilrettelagte rutetilbud er to definerte grupper av tunge funksjonsnedsettelse innen bevegelse og

syn som tas inn i ordningen uavhengig av alder. Det er kun i områder der man har et alternativt tilrettelagt rutetilbud hvor det i reglementet er definert en unntaksbestemmelse for andre "etter særlig vurdering" hvor det er vilkår om at funksjonsnedsettelsen må ha oppstått før fylte 67 år. Erfaringsinnhenting fra saksbehandlerne, viser at det nye reglementet fanger opp de med vesentlige funksjonsnedsettelse.

Drøftingsrådet viser til at utviklingen i inntaket illustrerer vanskelighetene med praktisering av den generelle aldersbestemmelsen. Samtidig viser inntaket at det nye reglementet ikke diskriminerer mellom aldersgruppene: Mens det tidligere var en "forfordeling" av eldre ved at så mye som $\frac{3}{4}$ av alle nye TT-brukere var over 67 år, er det nå oppnådd jevnere inntak mellom "eldre" og "yngre" brukere. Fordelingen på brukergrupper viser at "unge" og "eldre" fordeler seg likt blant de som tas inn på bakgrunn av tyngre funksjonsnedsettelse.

Drøftingsrådet mener omleggingen er nødvendig for å kunne gi en god TT-ordning til godkjente brukere. Drøftingsrådet viser til at målet om økt reisetilbud til prioriterte brukere ikke er nådd og at det må ha høyeste prioritet framover. Drøftingsrådet anbefaler at klagebehandlingen fortsatt skjer i fylkeskommunen da det bidrar til å sikre lik praktisering av reglementet.

Drøftingsrådet mener det ikke er grunnlag for å gjøre endringer i vedtatt reglement og anbefaler å opprettholde de endringer som er gjort.

Vurderinger

Ut fra formålet til TT-ordningen er det ingen fylkeskommuner som godkjenner søkere kun ut fra manglende kollektivtilbud eller lang avstand til nærmeste senter / holdeplass. Søkere som i utgangspunktet kan benytte ordinære kollektivtilbud, fyller ikke kriteriene for TT. Fylkesrådmannen anbefaler derfor ikke å innføre avstand som kriterium for brukergodkjenning.

Vi tolker noe av innspillet fra rådene i Lyngdal til å bero på en misforståelse: Søkere som ut fra sin funksjonsnedsettelse ikke kan benytte et ordinært rutetilbud og som ikke har et tilrettelagt rutetilbud blir vurdert ut fra generelle bestemmelser i reglementet. Kriteriene for brukergodkjenning er imidlertid strengere dersom de har et tilrettelagt rutetilbud. TT-tilbudet som gis til godkjente brukere er svært fleksibelt. Brukere som har lang avstand til nærmeste senter er sikret gjennom at det maksimalt klippes 10 klipp innen egen kommune.

TT-ordningen i Vest-Agder har aldri omfattet midlertidige funksjonsnedsettelse og svært få fylkeskommuner godkjenner nye brukere på dette grunnlaget. Kravet til varighet er tilsvarende som bestemmelser i folketrygden. Fylkesrådmannen mener tilgjengelige ressurser bør prioriteres varige funksjonshemmede og viser til vedtak om at innsparte midler skal benyttes til å gi prioriterte brukere et økt reisetilbud.

Forslag om inndragning av inaktive kort var innspill som tidligere fra tid til annen kom som følge av at det i flere kommuner utviklet seg ventelister til ordningen. Ventelister er nå lite aktuelt da brukerandelen synker. Forslaget vil uansett ikke innebære noe bidrag til bedre utnyttelse av ordningen da det ikke frigjør midler. Reglementets

formuleringer om ventelister er likevel uheldig. Når stadig nye områder blir tilrettelagt, kan dette ha betydning for om eventuelle søkere på venteliste fyller kriteriene for ordningen og for riktig plassering i brukergruppe på det tidspunktet de skal tas inn i ordningen. Avsnittet om venteliste foreslås derfor erstattet med generelle formuleringer om at søkere tas inn etter grad av funksjonsnedsettelse, jfr. trykket vedlegg.

Å opprette en kommunal klageinstans for en fylkeskommunal ordning vurderes ikke som hensiktsmessig. For å bidra til lik praksis, anbefales dagens ordning videreført.

Hovedkriteriene i ordningen ble beholdt ved reglementsendingene. Innstramminger og omlegging er kun gjort i områder hvor det gis et tilrettelagt rutetilbud. Hvor omfattende rutetilbudet skal være utover dette, må Agder Kollektivtrafikk løpende vurdere ut fra trafikkgrunnlag og bruken av tilbudet som for kollektivtilbudet for øvrig. Bestillingsruter er et svært godt tilrettelagt rutetilbud og hvor ekstra henting og tilkjøring er et tilbud som verdsettes høyt av de som faktisk benytter seg av slike ruter. Det anbefales ingen endringer i dette.

Fylkeskommunen og AKT har et ønske om at eventuell etablering av et formiddagstilbud i nye kommuner bør skje ut fra tydeligere kommunale initiativ.

Fylkeskommunen har ansvar etter diskrimineringsloven for å tilrettelegge sine transporttilbud for alle og det offentlige bruker store ressurser på dette. Arbeidet er i tråd med målsettinger i regionplan Agder 2020 om et "konkurransedyktig og tilgjengelig kollektivtilbud". Endringene i reglementet har tatt utgangspunkt i det formålet TT-ordningen har, og at det er naturlig med en tydeligere prioritering og strengere regler etter hvert som kollektivtilbudet er blitt tilrettelagt.

I evalueringsarbeidet har det særlig vært fokus på å få fram om det er grupper med vesentlige funksjonsnedsettelse som ikke fanges opp av det nye reglementet. Erfaringsmaterialet gir samlet et hovedinntrykk av at man har truffet når det gjelder ny innretning av ordningen. De med vesentlige funksjonsnedsettelse blir ivaretatt og prioritert.

Prosessen knyttet til reglementsendingene har bidratt til viktig avklaring av TT-ordningens formål, men har samtidig synliggjort forventninger til ordningen som ikke samsvarer med dette.

At reglene oppfattes som klarere og bedre egnet til å sikre likebehandling er viktig. Fylkesrådmannen mener erfaringen viser at det er viktig å beholde unntaket med aldersbestemmelse der det gis tilrettelagt rutetilbud dersom man skal opprettholde oppnådd effekt og ønsket prioritering. I forbindelse med reglementsutformingen, ble 67 år valgt ut fra hva som ble lagt til grunn i utforming av TT-tilbud i andre fylkeskommuner. I folketrygden er det fastsatt liknende bestemmelser hvor eksempelvis grunnstønad til transport ikke gis dersom søker fikk funksjonsnedsettelse etter fylte 70 år. Dette viser at det for liknende ordninger også har vært behov for å gjøre avgrensninger mellom aldersrelaterte svekkelser og funksjonshemming. Oversikt over inntaket til TT-ordningen viser at det ikke diskrimineres mellom aldersgruppene.

I evalueringsrapporten fra forsøket, gikk det fram at bestillingsruter er mer kostnadseffektivt enn TT-transport, gir bedre mulighet for kostnadsstyring, samtidig som det bidrar til et bedre "åpent" kollektivtilbud for befolkningen. Utviklingen fram til omleggingen av ordningen var preget av økning i antall TT-turer og stor pågang til TT-ordningen, særlig av eldre søkere. For å svare på den demografiske utviklingen fremover er det viktig at arbeidet med tilrettelegging av kollektivtilbudet fortsetter. Samtidig er det behov for å opprettholde et godt TT-tilbud til de med de tyngste funksjonsnedsettelsene.

Kostnadsøkningen i TT-ordningen i Vest-Agder har vært svært krevende over flere år, men viser for første gang reduksjon fra slutten av 2012 og videre inn i 2013. Dette er et resultat av oppfølging av transportørene og nytt reglement med omlegging av ordningen. Omleggingen har ført til reduksjon i antall reiser og redusert inntak til ordningen, hvorav utviklingen i inntaket antas å ha størst betydning over tid.

Målet med omleggingen om økt reisetilbud for prioriterte brukere er ikke nådd enda, men vil ha høyest prioritet innenfor tilgjengelige rammer. På bakgrunn av en samlet vurdering av erfaringsinnhenting og uttalelse fra drøftingsrådet, anbefaler fylkesrådmannen å beholde de vedtatte reglementsendingene som ble gjort i 2010.

Fylkesrådmannen foreslår på bakgrunn av oppfølging av transportørene en presisering i reglementet knyttet til rullestolbrukere og noen mindre justeringer i administrative rutiner og bestemmelser knyttet til TT-kort som følge av arbeidet med innføring av elektroniske kort. Endringene foreslås iverksatt fra og med det tidspunkt elektroniske kort innføres.

Drøftingsrådet har gjort et stort arbeid gjennom forsøksperioden 2009 – 2012 og i videre arbeid med omlegging og evaluering av reglementet. Når saken avsluttes, vil drøftingsrådets mandat være fullført og rådet avslutter dermed sitt arbeid.

Fylkesrådmannen vil legge vekt på å opprettholde dialogen med saksbehandlerne i kommunene også framover. Det er lagt ned betydelig arbeid i informasjon ved omleggingen hittil. Det vil også fremover bli lagt stor vekt på god informasjon ved endringer i reglement og rutiner til berørte parter.

Vedlagt følger i trykket vedlegg utkast til justeringer i reglementet. Avsnitt som er foreslått endret, fremgår merket rødt. Drøftingsrådet har sluttet seg til forslag til justeringer.

Kristiansand, 25. november 2013

fylkesrådmann

avdelingsleder/enhetsleder

Vedlegg til sak

Forslag til justering i
reglement for TT-tjen

NOTAT Sammendrag
fra erfaringsinnhentir

17/13 Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (LIM-planen) - fastsetting av planprogram

Arkivsak-dok. 13/02734-8
Saksbehandler Lisbeth Reed

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.11.2013	13/13
2 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	110/13
3 Hovedutvalg for kultur og utdanning	26.11.2013	113/13
4 Fylkeseldrerådet i Vest-Agder	02.12.2013	17/13
5 Fylkesutvalget	03.12.2013	156/13
6 Fylkestinget	17.12.2013	

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

1. Planprogram for *Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027*(LIM-planen) fastsettes med de endringene som er foreslått i saksframlegget.
2. Arbeidet med LIM-planen startes opp i henhold til framdriftsplanen i planprogrammet. Det tas sikte på at planen og handlingsprogram for 2015 vedtas av fylkestingene høsten 2014.
3. Det settes av Kr. 250.000,- til arbeidet med LIM-planen, dekket over Regionalt utviklingsprogram Agder 2014. Vest-Agder fylkeskommunes andel av dette er Kr. 150.000,- som dekkes over ansvar 447*.
4. Fylkestinget gir fylkesutvalget fullmakt til å vedta detaljert framdriftsplan og mandat for de ulike rollene i planprosessen.

Vedlegg:

1. Samledokument med alle høringsuttalelser
2. Sammendrag av høringsuttalelser med innstilling fra arbeidsgruppa for planprogrammet
3. Nytt forslag til planprogram etter høringsrunden med "spor endring" og referanser til høringsinnspill

Bakgrunn for saken

Det vises til Regional planstrategi for Vest-Agder 2012-2016 og FU-sak 50/13:

1. I henhold til plan- og bygningslovens § 4.1 og § 8.3, og Regional planstrategi for Vest-Agder 2012-2016, varsler Vest-Agder fylkeskommune oppstart av arbeid med Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (LIM-planen).
2. Planprogram for LIM-planen sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn 11.juni 2013, med høringsfrist 4.oktober 2013.

Fylkesutvalgene i Aust-Agder og Vest-Agder la ut forslag til planprogram for LIM-planen til offentlig ettersyn og høring 11.juni 2013 med høringsfrist 4.oktober. Det ble gitt god tid utover de seks ukene plan- og bygningsloven har bestemt fordi det var ferietid, og fordi de enkelte kommunene skulle få anledning til å behandle planprogrammet politisk.

Saksopplysninger

Ved fristens utløp var det kommet inn seks svar til Aust-Agder fylkeskommune og 18 svar til Vest-Agder fylkeskommune. Svarene fordelte seg slik:

- Kommuner/regionråd/fylkeskommunale organer: 5 (Kristiansand, Tvedestrand, Lindesnesregionen, Listerregionen og Fylkeskommunalt kontaktforum for brukermedvirkning i Aust-Agder)
- Statlige virksomheter: 6 (Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet Region Sør, Kystverket Sørøst, Senter for likestilling v/UiA og Universitetet i Agder).
- Frivillig sektor/politiske partier: 6 (Arendal/Grimstad Soroptimistklubb, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Aust-Agder, Norske kvinners sanitetsforening Vest-Agder, Vest-Agder Arbeiderpartis kvinnenettverk, Vest-Agder barne- og ungdomsråd og Vest-Agder idrettskrets)
- Arbeidslivets organisasjoner: 2 (Klubben ved Hennig-Olsen Is og NITO Aust-Agder og Vest-Agder)
- Trossamfunn/livssynsorganisasjoner: 1 (Forum for tro og livssyn, Kristiansand)
- Privatpersoner: 3

Høringsbrev og forslag til planprogram er sendt direkte til kommuner, statlige virksomheter, næringsliv, FOU-institusjoner og et bredt utvalg organisasjoner som vil bli berørt av planen. Oppstart av planarbeid ble også gjort kjent via annonser i landsdelens aviser og nyhetssak på fylkeskommunenes nettsider. Det ble også, gjennom avisannonser og www.vaf.no, tilbudt å sende forslag til planprogram på papir til de som ønsket det. Vi har fått noen få henvendelser på bakgrunn av dette tilbudet. Det kom inn mange gode innspill og forslag i de 24 høringssvarene. Noen er tatt inn som endringer i planprogrammet, mens andre har et detaljeringsnivå som gjør at de kan oversendes til bruk i det videre arbeidet med planen. Vedlegg 2 viser hvordan den forberedende arbeidsgruppa har vurdert de enkelte innspillene, og endringene i planprogrammet refererer til dette dokumentet.

Vurderinger

Prioritering av kjønn og etnisitet i planarbeidet

Høringsbrevene i begge fylker ba spesielt om svar på forslaget om å gi diskrimineringsgrunnlagene kjønn og etnisitet høyest prioritet i LIM-planen. Sju av høringsuttalelsene svarer på dette spørsmålet. Av disse uttrykker Kristiansand kommune, Tvedestrand kommune, Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder, IMDi Sør og Vest-Agder Arbeiderpartis kvinnenettverk klar støtte til å prioritere kjønn og etnisitet. Kristiansand kommune påpeker det må være en åpning for å revurdere prioriteringen ved rullering av planen i løpet av 12-årsperioden. Fylkesmannen i Aust-Agder foreslår å prioritere likestilling mellom kjønnene og integrering av innvandrere enda tydeligere enn forslag til planprogram legger opp til.

Senter for likestilling ved UiA foreslår at planen skal legge et «kjønn+ perspektiv» til grunn, altså at likestilling mellom kjønnene skal ligge i bunnen når man arbeider med de andre diskrimineringsgrunnlagene. Ett høringssvar uttrykker eksplisitt uenighet i forhold til prioriteringen. Dette er svaret fra Vest-Agder idrettskrets, som foreslår at funksjonshemming og generell inkludering prioriteres like høyt som kjønn og etnisitet. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon Aust-Agder stiller spørsmål om ikke mennesker med nedsatt funksjonsevne også burde være en prioritert gruppe, og Fylkeskommunalt kontaktforum i Aust-Agder skriver at temaet mennesker med nedsatt funksjonsevne bør tydeliggjøres i planen.

På bakgrunn av dette mener fylkesrådmannen det er solid støtte for prioriteringen av kjønn og etnisitet som fylkesutvalgene foreslo i utkast til planprogram. I praksis må dette bety at kjønn og etnisitet skal behandles grundig i forhold til alle plantema. Diskrimineringsgrunnlagene funksjonsevne, alder, sosial bakgrunn seksuell orientering og religion/livssyn behandles under plantema der disse er spesielt relevante. Dette vil komme fram gjennom innhenting av statistikk/kunnskapsgrunnlag og gjennom medvirkningsprosesser i planarbeidet.

Målbare mål og tydelighet

Flere høringsinstanser, spesielt Rådmannsutvalget i Lister og Universitetet i Agder, påpeker at tydelige, målbare/evaluerbare mål er en viktig forutsetning for at LIM-planen skal få god effekt i regionen. Uttalelsen fra universitetet peker på at tidshorisonen for LIM-planen (2015-2027) er lenger enn den til Regionplan Agder 2020, og at vi må unngå at ambisjonene senkes som følge av dette.

Fylkesrådmannen foreslår på denne bakgrunnen å tydeliggjøre at LIM-planen skal ha et hovedmål, og utviklingsmål under hvert plantema.

Kunnskapsgrunnlag for planarbeidet

Flere høringsinstanser, f.eks. Fylkesmannen i Vest-Agder, IMDi Sør og UiA ønsker tydeliggjøring av formuleringene om kunnskapsgrunnlaget for planarbeidet, og finansieringen av kunnskapsinnhenting og forskning i tilknytning til planarbeidet.

Fylkesrådmannen understreker at et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for en god plan, og at det må prioriteres å innhente den kunnskapen som mangler i tide.

Fylkeskommunene vil bruke samarbeidsavtalen med RIS-senteret ved UiA til å samle eksisterende regional statistikk og kunnskap som kan framlegges tidlig i planarbeidet. RIS-senteret vil samordne innhenting av dette kunnskapsgrunnlaget med arbeidet som gjøres med Statistikk og analyseportalen for Agder.

Videre vil det være naturlig at fylkeskommunene initierer et forprosjekt på innvandrere og arbeid, samt integrering i lokalsamfunnene, siden det mangler regional forskning på dette prioriterte området.

Medvirkning, forankring og organisering

LIM-planen vil være en regional plan som skal ligge til grunn for kommunenes arbeid. Det er bekymringsfullt at bare to av 30 kommuner har svart på høringen. Selv om to regionråd fra Vest-Agder har uttalt seg i tillegg, betyr ikke det nødvendigvis at planprogrammet er godt forankret i de elleve kommunene regionrådene omfatter. Flere høringssvar understreker at kommunene må involveres på en god måte i planarbeidet. På bakgrunn av dette foreslås det å øke kommunenes representasjon i prosjektgruppa ved at KS får utpeke tre kommunerepresentanter i stedet for en.

Det er også bekymringsfullt at ingen innvandrerstyrte organisasjoner eller andre instanser som representerer innvandrerbefolkningen på Agder, har deltatt i arbeidet med å utvikle planprogrammet. Dette viser tydelig at det må en annen type tilrettelegging enn elektronisk/skriftlig kommunikasjon til for å inkludere innvandrerbefolkningen i arbeidet framover.

I praksis betyr dette at prosjektgruppa som skal arbeide med LIM-planen må ha tid og ressurser til å drive oppsøkende arbeid og arrangere møter og samtaler våren 2014. Disse medvirkningsprosessene må legges til tider og på steder som sikrer at man treffer kommuner og prioriterte grupper og organisasjoner hjemme. Nødvendigheten av samarbeidet med kommunene og med grupper som berøres spesielt må derfor tydeliggjøres i en detaljerte framdriftsplanen for planarbeidet.

Høringsuttalelsen fra UiA legger vekt på at medvirkningsprosessene ikke må være så omstendelige og konsensusorienterte at LIM-planen blir utydelig. Fylkesmannen i Vest-Agder sier at planarbeidet virker litt omstendelig organisert. Fylkesrådmannen har forståelse for dette, men siden planen skal dekke begge Agder-fylkene, er den framlagte modellen nødvendig. UiA foreslår at utfordringene med tung organisering og fare for utydelighet besvares ved å gi styringsgruppa for planprosjektet et tydelig mandat. Fylkesrådmannen vil legge fram forslag til tydelige roller og mandat for de ulike gruppene i planprosjektet i en egen sak til fylkesutvalget i desember. Organisasjonsmodellen er også tydeliggjort ved at det skilles mellom prosessfaser og vedtaksfaser for å legge til rette for ryddige, gode faglige og politiske prosesser.

Økonomiske konsekvenser

Det er foreslått å sette av Kr. 250 000,- i Regionalt utviklingsprogram Agder til arbeidet med LIM-planen. Dette skal dekke normale aktiviteter i planarbeidet som konferanser/dialogmøter/ foredragsholdere og trykksaker/annonser. I tillegg skal det innhentes kunnskap og initieres forskning. Utover dette beløpet stiller

fylkeskommunen nødvendig arbeidskraft og kontormateriell til disposisjon, og vil også ta ut kapasitet fra fylkeskommunenes samarbeidsavtale med RIS-senteret.

Vest-Agder fylkeskommune påtar seg ansvar for ledelse av prosjektet, og den ekstra bruk av arbeidskraft og ressurser som dette medfører.

Kristiansand, 25. november 2013

Kristin Tofte Andresen
fylkesrådmann

Kenneth Andresen
regionalsjef

Vedlegg til sak

Hoeringsuttalelser_pl
anprogramLIM.pdf

Sammendrag _med
_innstilling.pdf

2013-11-15_LIM_For
slagPlanprogram.pdf

Referatsaker (trykkes i eget hefte til medlemmene)

<u>Saknr</u>	<u>Arkivsak</u>	<u>Tittel</u>
53/13	13/01642-20	Årsmelding 2012 - Audnedal råd for eldre og funksjonshemmede
54/13	13/00006-8	Møteprotokoll Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder 15.10.2013
55/13	13/01220-45	Protokoll - Lyngdal eldreråd 16.10.2013
56/13	13/01220-46	Flekkefjord eldreråd: Referat fra eldrerådets møte 16.10.2013
57/13	11/00967-65	Referat fra møte i drøftingsrådet 10.10.13
58/13	11/00967-68	Referat fra møte i drøftingsrådet 06.11.2013
59/13	13/01220-49	Mandal eldreråd: Møteprotokoll 08.10.13

Eventuelt

1. Fellesmøte med Aust-Agder 2014 (regionplan Agder 2020):
Det er gjort en henvendelse til Vest-Agder fylkeseldreråd om fellesmøte 12. september.
Det er foreslått møtested: Quality eller Rica Dyreparken (sørlandsparken)
Prosjektleder Inger Holen Holen har bekreftet hun kommer.
2. Lyttevennseminar 2014:
Det er satt av i kalender å ha lyttevennseminar 15. oktober.
3. Landskonferanse 2014 – Fylkeseldreråd:
Landskonferansen arrangeres i år av Buskerud fylkeseldreråd.
Dato er 20.-22. mai, First Hotell Ambassadeur, Drammen.
Program er ikke sendt.
4. Møteoversikt 2014 – fylkeskommunale utvalg, råd og nemnder:
Foreslåtte datoer for fylkeseldrerådet er 12.02, 19.03, 14.05 (vårkonferanse),
12. 09, 15.10 (lyttevennseminar) og 12. november.
5. Revisjon av reglement for fylkeseldrerådet:
Informasjon fra fylkestingets møte 12.09.13 vedtak sak 9/13.
(saksprotokoll fikk medlemmene tilsendt 11.11.13)
6. Vårkonferanse 2014 – Vest-Agder fylkeseldreråd:
Vest-Agder fylkeseldreråd arrangerer vårkonferanse 14. mai 2014 på Rosfjord
Strandhotell, Lyngdal.
Gjennomgang av program.